

PEDAGÓGIAI PROGRAM
PAKSI BENEDEK ELEK ÓVODA

BEVEZETÉS

A Paksi Benedek Elek Óvodát 2004-ben hozta létre Paks Város Önkormányzata, a Hétszínvirág Óvoda, (Paks Tolnai út 10.) a Kishegyi úti Óvoda, (Paks, Kishegyi út 58.) és a Mesevár Óvoda, (Paks Ifjúság út 1/b.) összevonásával.

A Benedek Elek Óvodát alkotó tagóvodák sajátos arculatukat megtartva közösen meghatározott nevelési elvek szerint folytatják nevelési gyakorlatukat.

A Pedagógiai Programunk az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja, a hatályos köznevelési törvény rendelkezései, a fenntartó önkormányzat elvárásai és a tagóvodák korábbi helyi nevelési programjának figyelembevételével készült.

Óvodánkban a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése az alapító okirat szerint történik.

AZ ÓVODÁNK KÜLDETÉSNYILATKOZATA

Azt szeretnénk, hogy a ránk bízott gyermekek egészséges, kiegyensúlyozott felnőtté váljanak, akik társaikkal, felnőttekkel értékes kapcsolatot tudnak kialakítani, harmóniában élnek az őket körülvevő természettel, fogékonyak a művészetekre és igényük a mindennapos aktív mozgás. El szeretnénk érni, hogy óvodánk valamennyi dolgozója, magáénak érezze az óvodát és gyermekközpontú, szeretetteljes, biztonságos óvodai légkört teremtve, a gyermek egyéni képességeinek kibontakoztatása, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vételével, a családokkal szorosan együttműködve történjen.

Személyi feltételeink

Az óvodánkban a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modell, mintát jelent a gyermek számára.

Az óvodapedagógusok tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája biztosítja az óvodai nevelés eredményességének.

Óvodánkban minden csoportjában 2 felsőfokú végzettségű óvodapedagógus, egy szakképzett dajka látja el a mindennapi teendőket.

Óvodapedagógusaink között, többen rendelkeznek fejlesztő pedagógus, mentálhigiénés szakember, gyógytestnevelő, úszásoktató, drámapedagógus, óvodai szakértő, és közoktatás vezetői végzettséggel.

Tárgyi feltételeink

Az óvodánk rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épületei, az udvarok, berendezések jól szolgálják a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelel a változó testméreteiknek, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését. Lehetővé teszi a gyermekek számára a mozgás- és játékigényük kielégítését, és harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vesszük körül.

AZ INTÉZMÉNYÜNK ADATAI

Az intézmény neve:

Paksi Benedek Elek Óvoda

Székhelye:

7030 Paks, Ifjúság út 1/b.

Tagintézmények:

Paksi Kishegyi úti Tagóvoda

7030 Paks, Kishegyi út 58.

Paksi Hétszínvirág Tagóvoda

7030 Paks, Tolnai út 10.

Azonosítói:

Törzsszám: 419231

OM azonosító: 200414

Adószám: 15419239-2-17

Fenntartó neve, székhelye:

Paks Város Önkormányzata

7030 Paks, Dózsa György út 55-61.

Jogállása:

Önálló jogi személy

1. AZ ÓVODÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI

A Paksi Benedek Elek Óvoda minden csoportjában az intézmény legitim pedagógiai programja szerint folyik a nevelő-oktató munka, a tagóvodák arculatát, hagyományait megtartva.

1.1. A Paksi Benedek Elek Óvoda nevelőmunkáját meghatározó programok:

- Óvodai nevelés játékkal, mesével Mesevár módra
- Óvodai nevelés a, művészetek eszközeivel alternatív program
- Környezeti nevelés Freinet elemekkel

1.2. A Paksi Benedek Elek Óvoda nevelési célkitűzései

- A testi-, lelki-, szellemi harmónia megteremtése, magasabb rendű érzelmek kibontakoztatása.
- A gyermek szükségleteinek kielégítése, adottságainak, képességeinek kibontakoztatása, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vételével.
- Sokoldalú képességfejlesztés és tevékenységszervezés segítségével a gyermeki személyiség egészére irányuló fejlődés biztosítása, elősegítése.
- Az eltérő fejlődési ütem szem előtt tartásával a magatartás- és teljesítmény problémákkal küzdő, ill. sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése.
- A gyermek önmagával és környezetével szembeni értékóvó magatartásának alakítása.
- A gyermeki és a nevelői szabadság biztosítása.
- A fenntarthatóság értékrendjének alakítása
 - Olyan pedagógiai folyamat kialakítása, amely elősegíti és megalapozza a gyermekek környezettudatos magatartását, életvitelét, életmódját, a természeti környezethez fűződő pozitív viszonyát.
 - A gyermekek életkorának megfelelő szokásrendszerek, viselkedésformák alakítása, képességek tudatos fejlesztése, melyek szükségesek a természetes és az ember által létrehozott környezettel való harmonikus kapcsolat, és a környezeti problémák iránti érzékenység alakításához.
 - A helyes értékrendszer, a környezettudatos életvitel megalapozása.

A fenntarthatóság értékrendje érvényesül a pedagógiai munkánk minden területén

- Játék
- Mozgás
- Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
- Énekes játék- gyermektánc
- Külső világ tevékeny megismerése
- Matematikai képességek fejlesztése
- Verselés mesélés
- Egészséges életmódra nevelés
- Anyanyelvi nevelés
- Érzelmi nevelés
- Értelmi nevelés
- Szocializációs képességek alakítása
- Munkára nevelés
- Erkölcsi nevelés

2. ÓVODÁNKBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI FELADATAI

- A **gyermeki jogok** tiszteletben tartása.
- A **gyermek** mindenk felett álló **érdekének** érvényesítése.
- A derűs, rendezett és támogató légkör alapjául szolgáló **biztonság és bizalom megteremtése**
- A **gyermeki személyiség védelme, tisztelete, fejlesztése.**
- A **családi nevelés elsődlegességének tiszteletben tartásával** az óvoda kiegészítő szerepének érvényesítése.
- **Az óvoda és a család együttműködése fenntartása.**
- A **játék** elsődlegességének biztosítása.
- **Empátia, tolerancia, megértés, elfogadás** elvének érvényesítése.
- **Esélyegyenlőség biztosítása.**
- **Egyéni bánásmód** - egyénre figyelő, egyénhez igazodó eljárások alkalmazása.
- **Differenciálás** - a gyermek életkorához és egyéni sajátosságaihoz igazodó fejlesztés.

- **Motiváció**, a gyermeki érdeklődésre, kíváncsiságra alapozó tanulás feltételeinek megteremtése.
- **A keveset, lassan, jól, gyakran ismételve** tanulás elvének biztosítása.
- **A komplexitás** érvényesítése a tanulás- és tevékenység-szervezésben.
- **Sajátos nevelési igényű gyermekek** támogatása.
- **Esztétikus, egészséges és biztonságos környezetben** történő nevelés.
- **Partnerközpontúság** érvényesítése. A partnerek igényeire, elvárásaira figyelő, elégedettségének elnyerésére törekvő intézményi működtetés.

3. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

- a **hazai óvodapedagógiai gyakorlat** megőrzendő tapasztalatainak hasznosítása,
- a **nevelés óvó és értékmegőrző szerepének** hangsúlyozása,
- a **kisgyermek testi-, lelki-, szellemi harmóniájának** megteremtése,
- **szertő figyelemmel kipárnázott korlátokon belül** a szabadság érzetének biztosítása,
- **biztonság és bizalom** légkörének megteremtése gyermekeink számára
- a **családias légkörhöz hasonló**, megértő, elfogadó bánásmód minden gyermek iránt, különös tekintettel a sajátos nevelési igényű gyermekekre,
- A nevelői és a gyermeki szabadság érvényesítése **„követve vezetés”** elvének alkalmazásával.
- a gyermeki **kíváncsiság és érdeklődés** felkeltése a konkrétumok és a kézzel foghatón túli dolgok iránt,
- A személyiség kibontakoztatása a **játék, a természet-közelség, az életszerűség, a munkálkodás, az alkotás, valamint szabad önkifejezés a gyermeki képzelet szabad szárnyalása** útján.
- **Közel lenni a természethez**, benne élni, aktívan részt venni környezetünk és a magunk életének alakításában.
- Megélni, hogy mindnyájan része vagyunk a **természet örök körforgásának**.
- A természethez és a néphagyományokhoz kapcsolódó **jeles napok és az egyes művészeti ágak hatásai** tükröződnek, megjelennek a gyermeki személyiség alakulásában.

- A gyermekek mozgásigényének, - mint alapszükséglet - felkeltése és ébrentartása.

3.1. EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA NEVELÉS

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Az óvodai nevelés feladata a gyermekek testi-lelki fejlődésének elősegítése, ezen belül:

- Sokirányú gondozási tevékenységgel a gyermekek komfortérzetének biztosítása, a gyermekek ilyen irányú igényének felkeltése, a helyes szokások kialakítása;
- A természetes mozgáskedv fenntartása, a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, a mozgás megszerettetése, mellyel testi képességeiket, fizikai erőnlétüket, edzettségüket fejlesztjük;
- A gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása.
- Ha szükséges, megfelelő szakemberek bevonásával speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi-lelki nevelési feladatok ellátása.

3.1.1. Célunk:

A gyermekek testi és lelki szükségleteinek optimális kielégítése, az egészséges környezet és életmód feltételeinek biztosítása, az egészséges életvitel igényének megalapozása, melyek által elősegítjük az egész személyiségük harmonikus fejlődését.

3.1.2. Feladataink:

- Helyes életritmus alakítása.
- Egészséges környezet biztosítása.
- Betegségek, balesetek megelőzése.
- Egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- Testápolási szokások alakítása.
- Éves fogorvosi szűrések biztosítása
- A helyes táplálkozási szokások igényének alakítása.
- Mindennapi gyümölcs és zöldségfogyasztás biztosítása.
- Megkedveltetni a gyerekekkel az új ételeket, új ízvilágot.
- Játékos alkalmat teremteni arra, hogy a gyerekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. zöldség- és gyümölcssaláták készítése)

- Fokozott figyelmet fordítani a táplálékérzékeny gyermekek diétájára (külön szolgáltató v. szülő biztosítja az ételt számukra)
- Eltérő étvágyúak tiszteletben tartása, törekvés a szélsőségek elkerülésére
- A mindenkori folyadékszükséglet biztosítása folyamatosan (csapvíz fogyasztásának szorgalmazása)
- Az időjárásnak megfelelő öltözködés szokásának alakítása.
- Mozgás, testedzés lehetőségeinek biztosítása.
- Pihenés, alvás feltételeinek megteremtése.

3.1.3. A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

A gyermekek egyéni fejlettségének megfelelően:

- a testápolással kapcsolatos teendőket (mosakodás, törülközés, WC használat, fogápolás, fésülködés, zsebkeendő használata) önállóan, felszólítás nélkül végzik;
- a tisztálkodáshoz szükséges eszközöket önállóan, felszólítás nélkül használják, azokat rendben tartják;
- kialakul bennük az esztétikus étkezés igénye, betartják a kulturált étkezési szabályokat;
- az étkezéshez szükséges eszközöket önállóan használják (kanál, villa, kés);
- önállóan, a megfelelő sorrendben öltöznek, vetkőznek, holmijukat helyre teszik,
- ügyelnek saját személyük és környezetük gondozottságára, rendjére;
- az önkiszolgálást teljes önállósággal, biztonsággal, természetes teendőként végzik, segítséget nyújtanak társaiknak és a felnőtteknek;
- szívesen és gyakran mozognak, sétálnak, kirándulnak;
- vigyáznak saját és társaik testi épségére.

3.2. ANYANYELVI NEVELÉS

Az anyanyelvet nem grammatikai módszerrel, hanem a beszélő szándékát kitapogatva alkotja, gyúrja, tanulja meg a kisgyerek.

Az anyanyelv az érzelmek, az élmények, a belső képi világ, az ismeretanyag és a gondolkodás egyik legfontosabb kifejező eszköze.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése, és a kommunikáció különböző formáinak alakítása

(beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel) az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

3.2.1. Célunk:

- A gyermek váljon képessé arra, hogy egyes szükségleteit, gondolatait, érzelmeit, észrevételeit, ismereteit, kívánságait értelmesen, összefüggően ki tudja fejezni.
- Bővüljön látóköre, szókincse, fejlődjön gondolkodása.
- Nyelvi kultúránk alapjainak lerakása, a gyermek életkori és egyéni fejlettségi szintjének megfelelő sajátos nyelvi formák elsajátítása.

3.2.2. Feladataink:

- Beszélgetni, és nem a kérdések sokaságával faggatni, egyenirányítani a gondolkodást.
- A beszélgetés kezdeményezése, ösztönzése, nem a beszélni tanítás.
- Olyan anyanyelvi minta adása, mely közvetíti anyanyelvünk grammatikai szerkezetét, szabályait magyarázat, javítgatások nélkül.
- A beszédkésztség fejlesztése, beszédkedv felkeltése
- A beszédszervek, érzékszervek fejlesztése játékos formában.
- A hanglejtés, a beszédritmus, a mondat hangsúly játékos érzékeltetése.
- Aktív és passzív szókincs bővítése játékos, indirekt módszerekkel.
- Összefüggő beszéd, a beszédértés, párbeszéd alakítása.

3.2.3. A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyermekek egyéni fejlettségének megfelelően:
- A magyar nyelv grammatikai szabályainak megfelelően fejezik ki magukat.
- Az aktív és passzív szókincsük életkoruknak megfelelően alakul.
- Érzelmeiket, gondolataikat bátran ki tudják fejezni.
- Végig tudják hallgatni és értik mások beszédét.
- Önállóan szerkesztenek mondatokat, történeteket.

- Tisztán ejtik anyanyelvük valamennyi hangzóját, a beszédhibás gyermekek beszédhibái kitisztulnak.

3.3. ÉRZELMI NEVELÉS ÉS SZOCIALIZÁCIÓ

Az óvodai nevelés messzemenően támaszkodik a családi nevelésre, az óvoda a családdal való szoros együttműködésre törekszik.

A gyermekek szükségleteit maximálisan figyelembe véve arra törekszünk, hogy a szeretet- és társigényüket kielégítsük.

Olyan szokásokat, illemszabályokat, viselkedésformákat igyekszünk kialakítani, amelyek a nemzeti identitásukat, szociális, erkölcsi és intellektuális érzelmek fejlődését, a keresztény kulturális értékek megerősödését szolgálják. Megtanul a gyermek általunk együttműködni társaival és a felnőttekkel.

A szeretetteljes odafigyelés, az ebből fakadó megértés és együttérzés alakítja a gyermek önállóságát, önmaga kiteljesedésének lehetőségét.

Az óvoda légköre legyen családi, amelyben mindenki számára első a gyermek.

3.3.1. Célunk

- Olyan pedagógiai légkör megteremtése és fenntartása, mely a gyermekek számára érzelmi és fizikai biztonságot nyújt.
- Olyan szokások, viselkedésformák elsajátíttatása, melyek a szocializációt és az érzelmi biztonság alakulását szolgálják.

3.3.2. Feladataink

- A 3-7 éves gyermekek szocializációs folyamatának tudatos, szakszerű irányítása intézményes kereten belül.
- Érzelmi biztonságot és állandó értékrendet nyújtó, bizalma, közvetlen, szeretetteljes, családi légkör megteremtése a befogadástól az óvodáskor végéig.
- A gyermek-gyermek, felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása. Feladatunk az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése a társas kapcsolatok létrehozása érdekében.
- A gyermek szociális érzékenységének fejlesztése, „én” tudatának alakítása, teret engedve önérvényesítő törekvéseinek.

- A ragaszkodás, a bizalom, kölcsönös elfogadás, együttérzés, türelem, segítség, egymás iránti érdeklődés képességének kialakítása.
- A gyermek nyitottságára építve annak elősegítése, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt. A mélyebb megismerés által alapozzuk meg a hazaszeretetüket, szülőföldhöz és a családhoz való szoros kötődésüket.
- A gyermeki magatartás szempontjából legyen modell értékű az óvodában dolgozó felnőttek viselkedése.
- Az újonnan érkező gyermekek számára a fokozatos, egyéni igényeknek és adottságoknak megfelelő beilleszkedés biztosítása.

3.3.3. A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyermekek egyéni fejlettségének megfelelően:
- Jellemzővé válik a viselkedés az emberi együttélés szempontjából lényeges szabályokhoz való igazítása.
- Csökken a viselkedés érzelem és indulatvezéreltsége.
- Képesek vágyaik teljesítésének késleltetésére.
- Konfliktusos helyzetekben társaikkal egyezkednek, kerülnek az erőszakos megoldásokat. A kudarcot megpróbálják elviselni. Képesek kompromisszumok kötésére.
- A csoportba érkező vendéget kedvesen fogadják, köszönnek.
- Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat. Örömmel készülnek az iskolába.

3.4. ERKÖLCSI, KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

3.4.1. Célunk:

- Az életkori sajátosságokat figyelembe véve olyan együttműködő közösség alakítása, amelynek minden tagja színes, autonóm személyiség.
- A gyermek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösségen belül, a csoport normái alapján.

3.4.2. Feladataink

- Minél gazdagabb lehetőségeket biztosítunk a gyermeknek a közös élményekre épülő sokszínű tevékenységekre, a társas együttműködésre, szerepvállalásra.
- A csoport közösségi életének megszervezésével elősegítjük a gyermek **erkölcsi tulajdonságainak** (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és **akarátának** (önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának, kudarcátűrésének) fejlődését.
- Támogatjuk a baráti kapcsolatok alakulását.
- Hozzásegítjük a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja.
- Ápoljuk hagyományainkat /ünnepek, kirándulások, rendezvények / lehetőséget adva a gyermekeknek átélni az összetartozás érzését.
- A speciális nevelést igénylő gyermekek befogadásával alakítjuk a tolerancia és odafigyelés képességét.
- Minden óvodapedagógus és az óvoda valamennyi dolgozója kommunikációja, bánásmódja és viselkedése legyen modell értékű a gyermek magatartásának alakulásában.

3.4.3. A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- A gyermekek egyéni fejlettségének megfelelően:
- A gyermekek ragaszkodnak óvodájukhoz, társaikhoz és a felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra.
- A felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival, a közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.
- Érdeklődnek társaik, barátaik és a csoportban dolgozó felnőttek iránt. Óvodán kívül, ha találkoznak, köszöntik egymást.
- A gyermekek kötődnek szűkebb és tágabb környezetükhöz, szülőföldjükhöz.

4. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI FELADATAINK

- Nevelőmunkánkra jellemző a környezettudatosságra nevelés.
- Az óvodai nevelőmunkában folyamatosan jelen van az egészséges életmód alakítása, a külső világ tevékeny megismerésének feladatai.
- Kiemelt szerepet kap a tapasztaltatás, a felfedeztetés, a közvetlen környezet megismerésében.
- Tevékenységeink között megtalálható az alapvetően fontos fogyasztói, táplálkozási, ételmiszerhygiéniai, hulladékkezelési szokások alakítása, ételkészítési ismeretekre nevelés, szoktatás.
- Együttműködünk a környezet- és természetvédelem érdekében az óvoda környezetében élőkkel: a szülőkkel, a lakossággal, nevelési-oktatási intézményekkel.
- Az óvodapedagógusok folyamatosan gyarapítják ismereteiket az egészségnevelés, környezeti neveléshez kapcsolódóan.
- Az óvoda felnőtt közössége munkahelyi életmódjával és munkájával pozitív mintát nyújt a környezettudatos magatartásra, az ökológiai szemléletformálásra, az egészséges életmód szokásainak megalapozására, a közösségi egészséges életvitelre.
- Az óvodapedagógusok továbbképzésében meghatározó szempont az egészségnevelés, környezeti nevelés kapcsolatos témák frissítése, kiegészítése.
- Az óvodában a pedagógusok a szülőkkel együtt a rongyos (használt) papírokat külön tárolóba teszik, hogy a gyerekek újból és sokféleképpen felhasználhassák tevékenységeik során.
- Az óvoda berendezése az egyszerűség, a takarékoság a praktikusság jegyeit mutatja, a helyi sajátosságot is tükröző természetes anyagok felhasználása érvényesül.
- Minden csoportszobának egyéni hangulata, arculata van, növényekkel, a természetsarokban a természet által adott „kincsekkel”, akváriummal. A gyermekek bekapcsolódnak a növényápolási feladatok ellátásába.
- Az óvoda udvara mentes a legtöbb allergiát, valamint az esetleges mérgezést és sérülést okozó növényektől.
- Az udvari játékok környezetbarát anyagból készülnek, és megfelelő helyet, teret adnak a gyermekek szabad játékának.

- A gyermekek számára minden nap megfelelő hely és idő áll rendelkezésre a szabadban történő egészséges mozgáshoz, játékhoz.
- A szelektív hulladékgyűjtés biztosított az óvodában .
- A „hulladék nem szemét” elv hasznosítása az újrafelhasználás érdekében (ajándékkészítés, játékkészítés stb.) is megvalósul.
- Az óvoda működtetése során az óvoda vezetősége a környezetkímélő anyaghasználatra (környezetbarát tisztítószer használata), a tudatos takarékosagra, a kapcsolatok széles és többirányú kiépítésére kiemelten törekszik.

5. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

5.1. Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése

Intézményünk Alapító Okirata szerint, az alábbi esetekben vállalhatja óvodánk az integrált nevelést: érzékszervi, közép súlyos értelmi fogyatékos sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése. Beszéd fogyatékos, enyhe értelmi fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okokra vissza nem vezethetően tartós és súlyos rendellenessége miatt sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése.

Személyi feltételek részben biztosítottak, 6 fejlesztő szakvizsgálóval rendelkező óvónőnk van, az egyéni fejlesztést Paks Térségi Pedagógiai Szolgáltató Központ Nevelési Tanácsadó logopédusai és gyógypedagógusai látják el.

Az ép gyermekek részéről a gyermeki előítélet mentességre építünk. Ezzel a későbbi társadalmi integrálódás, a természetes, elfogadó attitűd kialakulásának alapjait célozzuk meg, valamint azt, hogy megtanulják a segítségnyújtás és az elvárások helyes arányát.

A társas kapcsolatok során a gyermekekben kialakul a másság természetesnek tekintése, valamint egymás pozitív tulajdonságainak értékelése.

5.1.1. Célunk:

- az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában megfogalmazott lehetőségek, és a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve (1. melléklet a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelethez) alapján a 3-7 éves ép és az integrálható SNI gyermekek óvodai nevelése során a

gyermeki jogait is tiszteletben tartva szociális, érzelmi, értelmi képességeik fejlesztése.

- Olyan pedagógiai légkör megteremtése, ami igazodik a gyermek fejlődésének üteméhez, a fejlesztés számukra megfelelő területeken valósul meg, és nem megterhelő.

5.1.2. Feladatunk:

- lehetőség teremtése az ép és az SNI gyermekek számára az egymással való kommunikálásra, egymás megismerésére és elfogadására.
- az ép gyermekek megtanítása arra, hogy figyeljenek társaikra, - épekre és SNI-re, kisebbekre és nagyobbakra – egyaránt,
- differenciált tapasztalatszerzési lehetőségek és követelmények állítása a gyermekekkel szemben

5.1.3. Várható fejlettségi szint az óvodáskor végére:

A gyermekek egyéni fejlettségének megfelelően:

- a SNI gyerek mintaként tekinti, és érzelmileg kötődik ép kortársaihoz, és ez számára spontán létrejövő húzóerőt jelent. Énképe és önértékelése fejlődésére pozitívan hat az integráció, nem hatalmasodik el rajta a sérültség tudata.
- a konfliktushelyzetek megoldásában adott esetben kéri a felnőtt segítségét,
- igényli és alkalmazza a társas kapcsolatok szabályait.

5.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTM) gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas-kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

5.2.1. Célunk:

- A részképességekben való lemaradások időbeli korrekciója a megfelelő szakemberek bevonásával.

- Minden gyermeket ahhoz segíteni, hogy elérje önmaga lehetőségeinek maximumát.
- A gyermek szocializációjának korrekciója, társadalmi beilleszkedéséhez szükséges képességek megszerzése

5.2.2. Feladatunk:

- A gyermeki személyiség fejlesztésben a szakértői szakvéleményben megfogalmazott területeken magasabb szintre juttatás.
- Toleráns, empatikus attitűddel kialakítani a gyermekben az együttműködő készséget.
- A családi környezet támogatása, funkciójának helyes értelmezésében.

5.2.3. Várható fejlettségi szint az óvodáskor végére

A gyermekek egyéni fejlettségének megfelelően:

- Énképük és önértékelésük fejlődésére pozitívan hat az integráció, nem hatalmasodik el rajtuk a sérültség tudata.
- Az óvodai élet minden területén együttműködésre képesek társakkal, felnőttekkel.

5.3. TEHETSÉGGONDOZÁS

Tehetséggondozói tevékenységünk alapja az az alaptétel, hogy: **„Minden gyermek tehetséges valamiben.”**

5.3.1. Célunk:

- A tehetséges gyermekek felismerése
- A „tehetségigéreték” átlagtól eltérő képességeinek kibontakoztatása

5.3.2. Feladatunk:

- A különböző csoportból érkező gyermekek összetartó, együttműködő csoporttá szervezése.
- Kiemelt képességfejlesztés, folyamatos élmények biztosítása zenében és vizuális tevékenységekben a tehetség kibontakoztatása érdekében.
- 3-5 éves korban saját csoportjukban történő fejlesztés, 6-7 éveseknek tehetségműhelyek szervezése óvodapedagógusaink vezetésével.

- A különleges képességeik erősítése egyéni bánásmóddal, differenciált feladatokkal.

5.3.3. Várható fejlettségi szint az óvodáskor végére

A gyermekek egyéni fejlettségének megfelelően:

- A gyerekek szívesen és aktívan vesznek részt a tehetséggondozó foglalkozásokon.
- Együttműködőek, elismerik, megbecsülik egymás alkotását, képesek meghallgatni, elfogadni társaik véleményét, látásmódját.
- Kreatívak, képesek kifejezni magukat az adott műveltségterületen.
- Ismerik, és biztonsággal használják az eszközöket, anyagokat, szakkifejezéseket.

Az *Alkotó műhely* és *Zeneovi* és *Labdástestnevelés* foglalkozásokon az óvodapedagógus javaslata alapján, a szülő egyetértésével vehet részt a gyermek. A tehetséggondozást óvodapedagógus vezeti, a részvétel térítésmentes, és az óvoda nyitvatartási idejében zajlik.

6. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI, AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

6.1. JÁTÉK:

Az óvodáskorú gyermek a játékban él és fejlődik. A játék valamennyi tevékenység formáit magába foglalhatja, ami az óvodáskorú gyerekeknek érdekes lehet.

- *Nem a végeredmény*, a produkció a fontos.
- *Önkéntes, és szabad.*
- Magáért a *folyamatért*, az azt kísérő érzésekért, élményért csinálják, indítéka magában a cselekvésben rejlik, ez a jutalom, a kielégülés is.
- *Valóságszerű, de nem valóságos.* A valóságból származó élménymaradványokon, véletlen képzettársítások hálóján alapszik.
- A játékra *nem érvényesek a valóság idő- és térbeli korlátai.* Időtartama a valóság történeténél hosszabb és rövidebb is lehet: az egyszeri bármeddig ismétlődhet, bármikor lejátszódhat.
- *Megfelel az életkori sajátosságnak.*
- A játék lényeges eleme, örömforrása a *kockázat, a kiszámíthatatlanság* is.
- A játéknak *sajátos, gyermeki rendje van.*

- A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus.

6.1.1. Célunk:

- Az óvodai nevelés leghatékonyabb eszközével, a szabad játékkal a kisgyermek elemi pszichikus szükségletének biztosítása a mindennapi óvodai élet során.
- Az együttjátszás alkalmainak, színhelyeinek, eszközeinek megteremtésével a gyermeki személyiség szabad kibontakoztatása, fejlődésének biztosítása.

6.1.2. Feladatunk:

- Az óvodás korú gyermek játék iránti szükségletének maximális kielégítése.
- A gyermeki játék alapját képező élmények, tapasztalatok folyamatos biztosítása.
- A játékhoz szükséges nyugodt, derűs, alkotó légkör, életkornak megfelelő eszköz, idő és hely biztosítása a különböző játékformákhoz: a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.
- A gyermeki önmegvalósítás szükségletének felébresztése és kielégítése.
- Az önként, örömmel, szabadon választott játék során a gyermek kreatív ötleteinek szabad kibontakoztatása.
- A szociális és / vagy fejlődési hátránnyal küzdő gyermekek kompenzációja, korrekciója.
- A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte, az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozásának biztosítása. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, a nem direkt reakcióival éri el.

6.1.3. Várható fejlettségi szint az óvodáskor végére:

A gyermekek egyéni fejlettségének megfelelően:

- Képesek magányosan, párban és csoportokban kitartó, elmélyült szimbolikus játékot játszani, több napon keresztül egy azon játéktémában együttműködni.

- A játéktémához kapcsolódó kiegészítőket, bonyolult építményeket képesek létrehozni.
- Az ismert meséket többször dramatizálják, bábozzák.
- Élvezik a szabályjátékokat és képesek a normák betartására.
- Játékukban tükröződik az együttélés elemi szabályaihoz való alkalmazkodás.

6.2. VERS, MESE:

A mese: az anyanyelv zenéje, észjárása a játékkal együtt a kicsinyek "tanuló iskolája". A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre.

A mese kiválóan alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világvilágának kialakítására. ugyanakkor a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének legfőbb eszköze.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az óvodában a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág meséinek egyaránt helye van.

6.2.1. Célunk:

- A magyar népmesekincs, népi, dajkai hagyományok, gyermekköltészet közvetítése.
- A versek zeneiségével, rímeinek csengésével, igazi irodalmi, művészi élmény biztosítása.
- A gyermeki világvilág alakítása, a világban való eligazodás segítése a mesék jelrendszerével.
- A mindennapos meséléssel a belső képalkotás képességének fejlesztése.

6.2.2. Feladatunk:

- A mindennapos nyugodt mesehallgatás körülményeinek megteremtése barátságos, vonzó „mesesarok” létrehozásával, mesére hívó jellel.
- Igényes, a magyar népmesei hagyományokból, a gyermekirodalom gyöngyszemeiből merített anyag kiválasztása.
- A mesélő felnőtt és a mesét hallgató gyermek közötti érzelmi „híd” megteremtése.
- A mese közvetítésével a belső képalkotás, a képzelet szárnyalásának elősegítése.
- A választott mese tárja fel a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világunk érzelmi viszonyait, a lehetséges viselkedésformákat.

6.2.3. Várható fejlettségi szint az óvodáskor végére:

A gyermekek egyéni fejlettségének megfelelően:

- A gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, mondókákat, rigmusokat.
- Várják, igényelik a mesét, és figyelmesen, élénk képzelődéssel kísérve végighallgatják. Képesek végighallgatni a hosszabb tündérmeséket.
- Ismerik és játékukban is megjelenítik a mesék szimbólumrendszerét.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak a maguk szórakoztatására is.
- Hívóképekről felismerik a mondókákat, verset, mesét.

6.3. ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC

Az ének-zene olyan emberformáló erő, amely kihat az egész személyiségre. Az éneklés, a zenélés felkelti a gyerekek érdeklődését, formálja zenei ízlésüket, művészetek iránti fogékonyságukat. Az élményt nyújtó ének-zenei tevékenység során a gyerekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A magyar népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Az énekes népi játékok, más népek dalai, és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek és zenei kreativitásának alakításában.

6.3.1. Célunk

- A közös éneklés, közös énekes játék örömeinek megéreztetése
- A zene megszerettetése, a befogadására való képességek megalapozása, zenei anyanyelvünk ápolása.
- A zenei képességek fejlesztésén túl zenét értő és szerető egészséges lelkű, kulturált, boldog emberré nevelés.
- A gyerekek zenei ízlésének, esztétikai fogékonyságának, a szabad önkifejezésnek fejlesztése.
- Az értékes muzsika megszerettetése.
- A zene által más művészetek iránti érdeklődés, fogékonyság kialakítása.

6.3.2. Feladatunk:

- A zenei anyag kiválasztásánál a gyermek egyéni és életkori sajátosságainak figyelembe vétele.
- A gyermek zenei érdeklődésének felkeltése.
- A zenei nevelés anyagának, (dalok, dalosjátékok, más népek dalai, zenehallgatási anyagok, zenei kifejezések), alapos ismerete, alkalmazása.
- A zenei képességfejlesztés eszközeinek, módszereinek változatos alkalmazásával az örömteli zenei tevékenység biztosítása.
- A zenei neveléshez, zenehallgatáshoz szükséges feltételek (hely, idő, légkör, eszközök) megteremtése.

6.3.3. Várható fejlettségi szint az óvodáskor végére:

A gyermekek egyéni fejlettségének megfelelően:

- Szívesen és gyakran énekelnek csoportosan és egyénileg is.
- A gyerekek élvezettel játszanak énekes játékokat.
- Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok, mondókák ritmusát.
- Az elemi zenei fogalompárokat megkülönböztetik.
- Biztonsággal használják a megismert hangszereket.
- Helyes test és tempó tartással járnak körbe, ismernek egyszerű tánclépéseket és alkalmazzák azokat.
- Hívóképek alapján felismerik a zenei törzsanyagot
- Szeretnek dudorászni, énekelgetni, játék vagy szabadidős tevékenységek közben.

- Szívesen és élvezettel tudnak figyelni a zenehallgatásra.

6.4. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, ÉPÍTÉS, KÉPALAKÍTÁS, KÉZIMUNKA

A vizuális tevékenység az óvodai nevelés egészét áthatja. Ezen belül résztvékenységnek tekintjük a rajzolást, festést, mintázást, építést, képalakítást, kézimunkát melyek a gyermek alaptevékenysége, mint a játék. Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret biztosít. Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

6.4.1. Célunk

- A vizuális észlelés, emlékezés, képzelet, a vizuális gondolkodás megalapozása.
- A változatos ábrázoló tevékenység iránti igény kialakítása.
- A gyermek fedezze fel, hogy a világon minden ábrázolható, megjeleníthető.
- A gyermekek élmény- és fantáziavilága, a tér, forma, színeképzete, képi kifejezőképessége a belső képeinek gazdagítása az alkotó tevékenységgel.
- Alakuljon, fejlődjön az esztétikum iránti érzékenysége, igényessége műalkotásokkal, népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, és az esztétikus tárgyi környezettel ismerkedéssel.
- Az óvodánkba járó gyermekek megfigyelő, ábrázoló, alakító képességeinek magasabb szintre hozása

6.4.2. Feladatunk

- Megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel, anyagaival, és eljárásaival.
- Megfelelő hely, idő és eszközök biztosítása annak érdekében, hogy bármikor kedvük szerint fessenek, gyurmázzanak, agyagozzanak, rajzoljanak, vagdossanak, hajtogassanak, barkácsoljanak a gyerekek. Amit készítenek, a játék kelléke lesz.
- Olyan légkör teremtése, amelyben a gyermek szabad megnyilvánulásait a bizalom és az elfogadás övezi.
- A vizuális kiteljesedéshez gazdag élményforrások biztosítása.
- A vizuális képességek fejlesztése.

- A gyermeki alkotások feltétel nélküli elfogadása.
- Csak a technikát mutatjuk meg neki, hogy tehetsége szabadon kibontakozhasson. (Nem rajzolunk bele a gyermek alkotásaiba!)
- Az egyéni és életkori sajátosságok figyelembevétele, annak elősegítése, hogy a gyermek önmagához képest fejlődjön.
- Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

6.4.3. Várható fejlettségi szint az óvodáskor végére:

A gyermekek egyéni fejlettségének megfelelően:

- Szívesen rajzolnak, festenek, kézimunkáznak, bátran és jól használják az eszközöket.
- Erőteljessé válik a képi látásmód, megtalálják a kifejezési formákat rajzban, festésben, mintázásban. Képkalkotásukban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.
- A gyermekek alkotására jellemző a részletező formagazdagság, a színek egyéni alkalmazása, életkornak megfelelő részletezés.
- Örülnek alkotásuknak és a közösen elkészített kompozíciónak.
- Téralakításban, építésben bátrak, ötletesek, együttműködők.
- Rácsodálkoznak a szép látványra, tudnak gyönyörködni benne.
- Megfogalmazzák értékítéletüket, beszélgetni tudnak az alkotásokról.

6.5. MOZGÁS

Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató-, és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését.

A spontán-a játékba, azon belül a szabad játékba ágyazott mozgástevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget

kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

6.5.1. Célunk

- A gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése játékos formában.
- A gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodó képességének, valamint a személyiség akarati tényezőinek fejlesztése.
- A testkultúra, az egészséges életmód és életvitel megalapozása.
- A mozgás igényének fenntartása.
- Az elvesztett szabad mozgás visszaadása.

6.5.2. Feladatunk

- A mozgás szeretetének és igényének felébresztése és ébrentartása a gyermekekben.
- A testnevelés mozgásanyagának domináns elemei: a járás, a kúszás, mászás, csúszás, egyensúlyozás, ugrás, dobás, mint természetes mozgások szerepeljenek.
- Az egyes foglalkozások megtervezésénél mindig vegyük figyelembe a csoport általános fejlettségét, fejlődési ütemét.
- Lehetőség biztosítása arra, hogy a gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően sokat gyakorolhassák a különböző mozgásokat, a legkevesebb várakozási idővel, folyamatosan mozogjanak.
- A mozgáshoz felhasználható eszközökben rejlő mozgáslehetőségek megismerttetése, gyakoroltatása.
- A szervezett és szabad mozgásos játékok évszaktól függetlenül a szabadban valósuljanak meg.
- Az arra rászoruló gyermekek gyógytestnevelésen történő átmozgatása. Egyénre szabott, speciális deformitásának megfelelő gyakorlatokkal való prevenció, rehabilitáció.
- A Tanuszodában az 5-6-7 éves korú gyermekek vízhez szoktatása, az úszásnemek alapjainak megtanítása szakember közreműködésével.

6.5.3. Várható fejlettségi szint az óvodáskor végére:

A gyermekek egyéni fejlettségének megfelelően:

- Képesek a nagy- és kismozgások önálló és bátor kivitelezésére.
- Edzettségre, ügyességre, erősségre, bátorságra, kitartásra, gyorsaságra, állóképességre tesznek szert.
- Szeretik, igénylik a mozgást.
- Növekszik teljesítőképességük és állóképességük, mozgásuk összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válik.
- Ismernek egyéni-, csoportos, sor és váltóversenyeket, a szabályokat betartják.
- Használják a tornaszereket, változatos eszközöket.
- Fejlődik tér-, idő, alkalmazkodó- és testi képességük, valamint helyzetfelismerésük.
- Kedvelt mozgásos játékokat kitartóan játszanak.
- Biztonsággal mozognak a vízben.
- Töreksenek a mozgások esztétikus kivitelezésére.
- Képesek zenére is táncos mozgásokat végezni.

6.6. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

6.6.1. Célunk

- Olyan pedagógiai folyamat kialakítása, amely elősegíti és megalapozza a gyermekek környezettudatos magatartását, életvitelét, életmódját.
- Tapasztalatok útján a szűkebb és tágabb környezetben való eligazodás segítése, melyek megalapozzák az értékek védelmét, a szülőföld értékeit, az ott élő emberek, állatok, növények megismerését, szeretetét, tiszteletét.
- Matematikai tapasztalatok biztosítása annak érdekében, hogy alakuljon ítézőképességük, tér-, sík-, és mennyiségzempléletük.

6.6.2. Feladatunk

- Változatos tevékenységek biztosítása, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhetnek a gyerekek természeti és a társadalmi környezetről.
- A természeti és társadalmi környezethez fűződő pozitív viszony fenntartása, alakítása.

- A gyermekek közvetlen környezetének (család, lakóhely, természeti értékek) megismertetése, megszerettetése.
- Az testséma kialakítása, az érzékszervek és testrészek, és azok funkciójának megismertetése.
- Olyan, az életkoruknak megfelelő szokásrendszerek, viselkedésformák alakítása, olyan képességek tudatos fejlesztése, melyek szükségesek a természetes és az ember által létrehozott környezettel való harmonikus kapcsolat, a környezeti problémák iránti érzékenység, a helyes értékrendszer, a környezettudatos életvitel megalapozásához.
- A spontán és szervezett tapasztaltszerzés során a gyermekek megismertetése a közvetlen és a tágabb természeti, emberi, tárgyi környezet formai-, mennyiségi- téri és időbeli viszonyaival.
- Minél több állat- és növényfaj megismertetése, óvó-védő magatartás kialakítása.
- A szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás szokásának kialakítása.

6.6.3. Várható fejlettségi szint az óvodáskor végére:

A gyermekek egyéni fejlettségének megfelelően:

- Kialakul a gyermekekben a világ egészére való nyitottság és ráhangoltság, a természethez és a környezethez való pozitív viszony.
- Ismernek és gyakorolnak néhány környezetvédelemmel kapcsolatos tevékenységet: hulladékszelektálás, újrahasznosítás, komposztálás, stb.
- Ismerik közvetlen környezetüket, lakóhelyüket. Megneveznek jelenségeket, történéseket, élőlényeket, tárgyakat.
- Tudják saját és családtagjainak nevét, lakcímét.
- Kialakult testsémájuk, meg tudják nevezni testrészeiket, azok funkcióját.
- Képesek elemi tájékozódásra az emberi kapcsolatokban, a térben és időben, a dolgok történésének ok-okozati rendjében, jól használják a hozzá tartozó fogalmakat.
- Megkülönböztetik a mennyiségi-, formai-, nagyságbeli viszonyokat, azonosságokat, különbözőségeket.
- Figyelnek a környezet új jelenségeire, évszakok változásaira, érdeklődnek a változás iránt.

6.7. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység.

Kétféle munkát tartunk fontosnak:

A rendszeres, mindennap elvégezhető munkák: viráglocsolás, saját személyükkel kapcsolatos munkák, játékelrakás, madáretetés, természetsarok gondozása, teremrendezés, öltöző rendben tartása, hulladékszelektálás, komposztálás, kerti munka.

Az aktuális, alkalmankénti munkák: apró megbízatások teljesítése, egyéni alkotómunka, barkácsolás, ünnepi előkészületek, sütés, befőzés, önként vállalt munkák.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

6.7.1. Célunk

- A képességek, tulajdonságok alakítása, mely pozitív viszonyt alakít ki a munka, mint tevékenység iránt.
- A gyermek lelje örömét benne, és pozitívan befolyásolja közösségi kapcsolatait a társaikkal és a felnőttekkel egyaránt.
- Segítse elő a gyermekek feladattudatának fejlődését, alakulását.

6.7.2. Feladatunk

- A munkajellegű tevékenységek a gyermek életkori sajátosságaihoz, szükségleteihez igazítása.
- A tevékenységekhez derűs, nyugodt légkör, elegendő idő, eszköz és hely biztosítása.
- A szerszámok, eszközök helyének kialakítása, balesetmentes használatának megtanítása.
- Változatos lehetőségek biztosítása a különböző típusú munka jellegű tevékenységek gyakorlásához.
- A gyermek motiválása az önmagához mért teljesítményének értékelésével.

6.7.3. Várható fejlettségi szint az óvodáskor végére:

A gyermekek egyéni fejlettségének megfelelően:

- Szívesen segítenek társaiknak, és a felnőtteknek.
- A vállalásokat, egyéni megbízásokat pontosan teljesítik.
- Szívesen vesznek részt a napi és az alkalmanként elvégzendő munkában.
- A megismert munkafolyamatokat alkalmazzák, az eszközöket rendeltetésszerűen használják.

6.8. A TEVÉKENYSÉGBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

Az óvodai tanulás elsősorban a kíváncsiságra alapozott, tágabb értelemben vett tanulási vágy és képesség. Elsődleges célja az óvodás gyermek ismereteinek, tapasztalatainak bővítése, rendezése.

Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

6.8.1. Célunk:

- A gyermek egyéni szükségleteinek, fejlettségének megfelelő, a játékba ágyazott, változatos tanulási helyzetek és tevékenységek feltételeinek biztosítása az önmegvalósítás igényének, a tágabb értelemben vett tanulási vágyának kielégítése érdekében.
- A gyermekek motiválása a tanulási tevékenységekbe való bekapcsolódásra, képességeinek kipróbálására, gyakorlásra az új ismeretek beépülése érdekében.

6.8.2. Feladatunk:

- A gyermeki kíváncsiság felkeltése, a fejlettségi szintnek megfelelő kielégítése.
- A tanuláshoz megfelelő feltételek megteremtése: elegendő hely, idő, eszközök, motiváció, műveltségtartalmak.
- A tanuláshoz szükséges nyugodt légkör biztosítása, mert minden új ismeret akkor épül be igazán a gyerek gondolkodási sémáiba, ha *nyitott és befogadó állapotban* van.

- Az életkorra jellemző sajátosságok szem előtt tartása, különös tekintettel a gyermek érzelmi vezéreltségére, kíváncsiságára, aktuális szükségletére, egyéni érdeklődésére
- A tanuláshoz szükséges kognitív képességek fejlesztése (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás és a kreativitás).
- Folyamatos lehetőség biztosítása a spontán és szervezett, közvetlen (természetben, tárgyi környezetben zajló) élmény- és tapasztalatszerzésre, önálló próbálkozásra, hibák kijavítására és gyakorlásra, a kompetencia érzésének átélésére.
- A tanulás irányítása során a gyermeki személyiség kibontakozásának, sikerélményhez jutásának segítése.

6.8.3. Várható fejlettségi szint az óvodáskor végére:

A gyermekek egyéni fejlettségének megfelelően:

- Képesek a tapasztalatszerzés, és önálló próbálkozás eredményeinek használatára, a hibák kijavítására.
- Kialakul az „én már ezt is tudom” büszkesége.
- Megjelenik a szándékos figyelem, bevézés és felidézés, a problémahelyzetek változatos megoldása.

7. A SZÜLŐ, A GYERMEK, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI

7.1. A szülő, a gyermek és a pedagógus együttműködésének formái

Az óvodai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség együttműködése.

Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az óvodai nevelés egysége, és ennek nyomán a gyermeki személyiség kedvező fejlődése.

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg.

Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

7.1.1. A gyermekek és az óvodapedagógusok együttműködésének formái

- A gyermekeket – életkoruknak megfelelően - az óvoda életéről, az aktuális feladatokról a óvodapedagógusok tájékoztatják.
- A gyermekeket és szüleiket a gyermek fejlődéséről, egyéni haladásáról az óvodapedagógusok folyamatosan szóban tájékoztatják.
- A pedagógusok és gyermekek között közvetlen beszélgetések zajlanak, amelyeken keresztül az óvónő megpróbál átfogó képet alkotni a gyermekről, környezetéről, a kettő kapcsolatáról.

A gyermek fejlődésének értékelése

Az értékelést közösségformálásra és a gyermek személyiségfejlesztésre alkalmazzuk.

Az értékelés elvei

- Az óvodapedagógus személyes példamutatása
- A gyermekek fejlettségéhez és erőfeszítéséhez mérten egyénre szabott
- A pozitívumokra fókuszált
- Reális önkép kialakításra törekvő
- A cselekedetet és nem a gyermeket minősíti
- A gyermeknek konkrétan irányt mutat a magasabb fejlettségi szint felé
- A gyermekek belső értékrendjére hat
- Rendszeres ellenőrzésen alapul

Célja, hogy a gyermekek önálló, problémamegoldó, konfliktuskezelő magatartását erősítse, alkotó életvitelre alkalmassá nevelje.

Az értékelés dokumentálása:

Az óvoda a gyermek értelmi, beszéd-, hallás-, látás-, mozgásfejlődésének eredményét – szükség szerint, de legalább félévenként – rögzíti. A szülő évente két alkalommal betekintést nyerhet a gyermeke értékelésbe és a aláírásával igazolja.

7.1.2. A szülők és a pedagógusok együttműködésének formái

- **Nyílt nap** az óvodai beíratás előtt
- **Ismertető kiadvány** eljuttatása az érintettekhez
- **Előzetes szülői értekezlet** az újak számára, a programunk megismertetése
- Évente három **Szülői értekezlet** az aktualitások megbeszélésére
- Szülői igény szerinti **családlátogatás** a bensőséges, őszinte kapcsolat megalapozására
- **Fogadóóra** szervezése szülő vagy nevelő kezdeményezése alapján.
- **Szóbeli és írásbeli (faliújság) tájékoztatás** az aktuális intézményi, kulturális és egyéb eseményekről
- Szülők számára szervezett **előadások** pszichológia, nevelés tárgykörben.
- Óvodai ünnepélyek, rendezvények.
- rendszeres **Partneri igényfelmérés**
- Az együttműködést segítő **családi** tevékenységek, programok:
 - Igény szerinti „anyás beszoktatás”
 - Munkadélutánok
 - Sportprogramok
 - Kirándulások

A szülők részéről elvárjuk:

- aktív részvételt az óvodai rendezvényeken,
- őszinte véleménynyilvánítást,
- együttműködő magatartást,
- nevelési problémák őszinte megbeszélését, a közös megoldásra való törekvést,
- érdeklődő, segítő hozzáállást,
- esetenként szponzori segítségnyújtást felkutatása

7.2. Az óvoda kapcsolatai a társintézményekkel

7.2.1. Iskolákkal

A partneri igényfelmérés során a város azon iskoláit kerestük meg, akikkel közvetlen partneri kapcsolatban állunk. A felmérés eredményeként az alábbi együttműködési formákat alakítottuk ki:

- Volt óvodásaink fejlődésének nyomon követése, látogatás az iskolában.

- Az intézményváltást megkönnyítő közös gyermek programok szervezése.
- A leendő első osztályokról szóló tájékoztató anyagok továbbítása, plakátok kihelyezése.
- Egymás munkájának jobb megismerését szolgáló szakmai programokon való részvétel.
- Az iskolai gyógytestnevelőkkel való kapcsolattartás, a gyermek állapotának jelzése céljából.

7.2.2. Pedagógiai Szakszolgálattal

A Szakszolgálat szakembereivel szoros szakmai kapcsolatban állunk, a szülők igénye esetén segítünk a kapcsolatfelvételben, és az egyes gyermekek személyiségfejlődési ütemében észlelt problémás helyzetben kérjük a szakember segítségét.

Együtműködésünk formái:

- Logopédiai szűrés minden nevelési év elején az **5-6** éves gyermekek körében
- Egyéni logopédiai fejlesztés a szűrési eredmények alapján
- Diszlexia prevenció szűrés minden nevelési év elején az **5-6** éves korú gyermekek körében.
- Munkaközösség működtetése az óvodai fejlesztő pedagógusok és a nevelési tanácsadó szakemberei között.

7.2.3. Egészségügyi intézményekkel

- **Védőnők** évente 2 alkalommal látogatnak, az éves tervben rögzített időpontokban
- Óvodavezetői igény esetén az **óvoda orvos** tájékoztatást ad a sajátos nevelési igényű, és tartós beteg gyermekek ellátásával kapcsolatos teendőkről.
- **Fogászati** szűrővizsgálat évente egyszer

7.2.3. Szakmai szervezetekkel és intézményekkel

- Nemzeti Pedagógus Kar
- Paks Kistérségi Szociális Központ (Családsegítő)
- Paksi Napsugár Óvoda
- Pro Artis Művészeti Iskola

- Paksi Pákolitz István Városi Könyvtár
- Csengey Dénes Kulturális központ
- Városi Múzeum
- Városi Képtár
- Mesevár Alapítvány
- Lépünk Együtt Alapítvány
- Hétszínvirág Alapítvány
- Együtt a Parlagnál Ellen Alapítvány
- MOE (Magyar Óvodapedagógiai Egyesület)
- Magyarországi Freinet Egyesület
- KOKOSZ (Környezet és Természetvédő Oktatóközpontok Országos Szövetsége)
- Játékkal Mesével Nevelő Óvónők Országos Egyesülete
- Óvodai Nevelés a Művészetek Eszközeivel Országos Egyesület
- Atomerőmű Sport Egyesület ASE
- ÖKO Munkacsoport Alapítvány
- Zöld Szív Ifjúsági Természetvédő Mozgalom

7.2.4. Külhoni magyar óvodákkal

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében intézményünk szakmai kapcsolatot tart

- Galántai magyar óvodával
- Viski Mustármag magyar óvodával
- Kézdivásárhelyi magyar óvodával

7.2.5. Európai országok óvodái

Az Európai Unió területén nemzetközi intézményi együttműködés során megismert intézményekkel való kapcsolattartás. Jó gyakorlatok megosztása, tapasztalat csere német és angol nyelven.

8. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

8.1. Szociális hátrányú gyermek

- Aki tartósan vagy gyakran beteg, rendszeresen nem jár az óvodába
- Három vagy többgyermekes családban él

- Egyedülálló szülő által nevelt
- Teljes családban nevelkedik, de a család szociális körülményei az óvoda szülői körének átlaga alatt van.

8.2. Szociálisan hátrányos helyzet

A szociális körülményeket tekintve a hátrányos helyzet a következőkből adódhat:

- A családi mikrokörnyezet (iskolázottság hiánya, igénytelenség)
- A család tartós, vagy átmeneti anyagi ellehetetlenüléséből (munkanélküliség, adósság)
- Lakókörnyezet elmaradottsága, visszahúzó jellege

8.3. Feladataink

- A gyermek és körülményeinek megismerése, regisztrálása, folyamatos követése
- Megállapítani, hogy képességei kibontakozásában elsősorban mi akadályozza
- Meghatározni a lemaradás mértékét, minőségét
- A fentiek alapján a gyermek és szülő érdeklődésének, képességének megfelelő közös út keresése, amely a gyermeket segíti és épülését szolgálja

8.4. A szociális hátrányok enyhítését óvodánkban az alábbi

tevékenységek szolgálják

- Családlátogatás, szülői konzultáció az óvodapedagógussal és a fejlesztő pedagógussal, gyermekvédelmi felelőssel
- Szülőknek tartott óvodai előadásokkal
- Rendszeres egészségügyi felügyelet és orvosi ellátás (óvodaorvos és védőnő)
- Iskolaválasztás, tanulócsoport választás irányítása, segítése
- A tanulók szociális helyzetének diszkrét figyelemmel kísérése
- A szülők anyagi terheinek csökkentése érdekében esetenként gyűjtés szervezése
- A szülői közösség segítségnyújtása a rászorulóknak, amely lehet tárgyi, szociális vagy anyagi jellegű

9. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Az esélyegyenlőség érvényesítése, valamennyi hátrányos helyzetű csoport részére, a köznevelésben kiemelt feladat. Különösen a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyerekek esélyegyenlősége előmozdításának elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl olyan támogató lépések, szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik meglévő hátrányaikat, javítják óvodai sikerességüket.

Az egyenlő bánásmód követelményének és a szegregációmentességnek, mint esélyegyenlőségi alapfeltételnek a köznevelési intézményen belül érvényesülnie kell.

Óvodánk elkötelezett a nevelési esélyegyenlőségek felszámolásában, biztosítjuk az óvodai neveléshez, mint alapszolgáltatáshoz való egyenlő hozzáférést.

9.1. Intézkedéseink

- A fenntartó önkormányzat települési, köznevelési intézkedési tervében megfogalmazott feladatok maradéktalan végrehajtása
- Gyermekes szociális helyzetének figyelemmel kísérése, HHH státusz alakulásának követése
- Sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek regisztrálása, figyelemmel kísérése
- Óvodai felvételnél előnyben részesítjük a HHH gyermekeket
- A tagóvodák között, továbbá a gyermekcsoportok kialakításánál ügyelünk arra, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya a 25% pontos különbségnél nagyobb ne legyen
- Figyelemmel kísérjük a városi szintű óvodai beiratkozás alakulását, a HHH gyermekek teljes körű be-óvodáztatása érdekében
- Olyan pedagógiai eljárásokat, módszereket alkalmazunk, amelyek alkalmasak a szociálisan vagy egyéb okból hátrányos helyzetben lévők integrálására.
- Az óvodai csoportok összetétele a lakókörnyezet szempontjából is, és a szociális helyzetet tekintve is heterogén

Figyelemmel kísérjük a :

- étkezési támogatásban,
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben,
- nagycsaládos kedvezményben részesülőket.

9.2. Feladataink

- Tervszerű pedagógus továbbképzés, beiskolázás (humán erőforrás fejlesztés)
- Kiemelt figyelem a HHH gyermekek irányába
- Célzott fejlesztések a pedagógiai szakszolgálat munkatársa segítségével
- Támogatásokra való jogosultságra való figyelemfelhívás (étkezési, gyermekvédelmi, óvodáztatási)
- Partnerekkel történő együttműködés (Önkormányzati Hivatal, Járási Hivatal, Nemzetiségi Önkormányzatok, Civil szervezetek stb.)
- Pályázati lehetőségek felkutatása, kihasználása a fejlesztések érdekében (humán, infrastruktúra)
- HHH gyerekek teljes körű beazonosítása
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek óvodáztatásának biztosítása

10. A GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

Óvodánkban minden óvodapedagógus munkaköri kötelezettsége a gyermekvédelmi feladatok ellátása. A gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetése a gyermekvédelmi felelős és az óvodavezető feladata. Az óvodai szociális segítő munkatárs segíti a gyermekvédelmi feladatok ellátását a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, vagy a kialakult veszélyeztetettség megszüntetésében céljából.

10.1. A gyermekvédelem alapjai

- A gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályi előírás értelmében segíteni kell a gyermek családban történő nevelkedését, hogy senki se kerülhessen állami gondozásba a család anyagi, erkölcsi helyzete, egészségi állapota miatt.
- A család nevelési gondjainak csökkentése szakszerű, adekvát, óvodánk szellemiségének megfelelő tanácsokkal.

- Az óvodai nevelés minden területén törekszünk a gyermeket megillető jogok érvényesítésére.
- Preventív tevékenységeket folytatunk, illetve segítséget nyújtunk a kialakult problémák megszüntetésében.

10.2. Feladataink ellátása

- A gyermekek életkörülményeinek és szociális helyzetének megismerése, regisztrálása a gyermekvédelmi regisztrációs lapon.
- Folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel, gondviselőkkel.
- Folyamatos kapcsolattartás a gyermekvédelem intézményesült szervezeteivel (Polgármesteri Hivatal, Járási Hivatal, Gyámhivatal, Gyermekjóléti Szolgálat stb.)
- Tanácsadás a rászoruló gyermekek és szüleik problémáinak megoldásában, amely feltételezi a hátrányos helyzetű gyermekek problémáinak alapos megismerését, figyelemmel kísérését és szükség esetén a tevőleges segítségnyújtást.
- A hatékonyság érdekében családlátogatásokat végzünk, melyet az óvodapedagógus és a gyermekvédelmi felelős együtt tesz meg.
- A gyermekvédelmi felelős az érdekelt szülőket tájékoztatja a lehetséges segélyekről és a támogatás célszerű felhasználásáról.
- Tájékoztatja a szülőt a tanácsadást nyújtó fél megkeresésében, szükség esetén felkeresi a konkrét szervezeteket, intézményeket.
- Szülőknek, gyermekeknek életkoruknak megfelelően tájékoztatókat szervezünk az egészségvédelem, a társadalomban jelenlévő negatív jelenségek témaköreiben.

11. TERVEZÉSÜNK SZINTJEI:

Célunk: Olyan tervezési folyamat kidolgozása és megvalósítása, ami a pedagógiai munkát segíti, támogatja, átláthatóbbá, rendszerszemléletűvé teszi.

További célunk a tervezési folyamat meghatározásával és szabályozásával, hogy intézményünkben a munkánk kiszámítható, egymásra épülő és ellenőrizhető, átlátható legyen.

11.1. A tervezés szintjei és dokumentumai

- **Stratégiai szint:**
 - Vezetői program
 - Önértékelési program
 - Helyi nevelési programból az alapelvek, célok
- **Operatív szint:**
 - Helyi nevelési program (feladat, eszköz és tevékenységrendszer)
 - Önértékelési program
 - Szervezeti és működési szabályzat
 - Házi rend
 - Éves, intézményi munkaterv

11.2. óvodánk írásos dokumentumai:

- Alapító okirat
- Pedagógiai Program
- Szervezeti és Működési Szabályzat
- Házi rend
- Éves munkaterv
- Munkaközösségek munkatervei
- Önértékelési program
- Óvodai felvételi előjegyzési napló
- Csoportnapló
- A gyermek fejlődésének nyomon követése
- Felvételi és mulasztási napló
- Étkezések nyilvántartása

3. LEGITIMÁCIÓ

A Paksi Benedek Elek Óvoda pedagógiai Programjának módosítása a 137/2018. (VII. 25.) Korm. rendelet Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról. megfelelően.

3.1. A Paksi Benedek Elek óvoda **Szülői Közössége** egyetértését nyilvánította:

Dátum: Paks, 2020. 01.31..... Aláírás: *Orsi Kibaly Klára*

3.2. Paks város **Képviselőtestülete** egyetértését nyilvánította:

Dátum: *Paks, 2020. 03. 03.*..... Aláírás: *13/2020 (III. 03) #B*

3.3. A Paksi Benedek Elek óvoda **nevelőtestülete** elfogadta:

Dátum: Paks, 2020. 01.31..... Aláírás: *Kovács Zsuzsa*

3.3. Jóváhagyta Bosnyák Zoltánné **óvodavezető**:

Dátum: Paks, 2020.01.31..... Aláírás: *Bosnyák Zoltánné*

**PAKS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK
HUMÁNPOLITIKAI BIZOTTSÁGA**

KIVONAT

Készült: Paks Város Önkormányzata Képviselő-testülete Humánpolitikai Bizottságának 2020. március 3-án megtartott ülésének jegyzőkönyvéből

Tárgy: Óvodai alapidokumentumok jóváhagyása

13/2020. (III.03.) HB határozat

A Humánpolitikai Bizottság a Paksi Benedek Elek Óvoda Pedagógiai programját jóváhagyja.

Ulbert Sándor sk.
bizottság elnöke

A kiadmány hitelül:

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Péterné Iker Ivett".
Péterné Iker Ivett
osztályvezető